

1. Нацртати следеће континуалне сигнале $x = x(t)$:

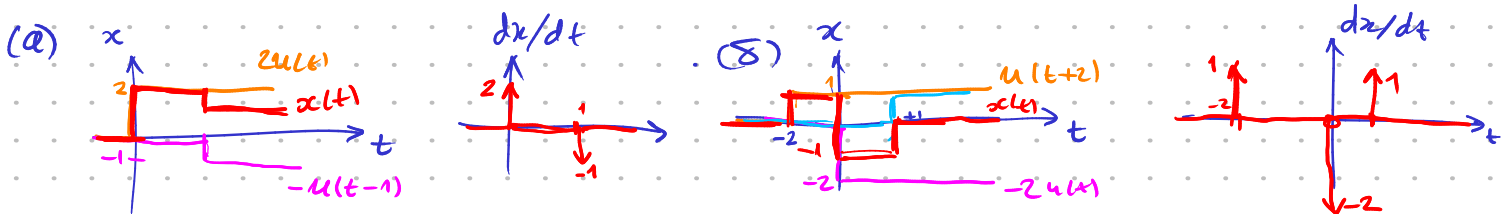
(a) $x(t) = 2u(t) - u(t-1)$, и $\frac{dx}{dt}(t)$;

(b) $x(t) = \cos(\pi t) [\delta(t+1) + \delta(t-1)]$, и $\int_{-\infty}^t x(\tau) d\tau$;

(c) $x(t) = u(t+2) - 2u(t) + u(t-1)$, и $\frac{dx}{dt}(t)$;

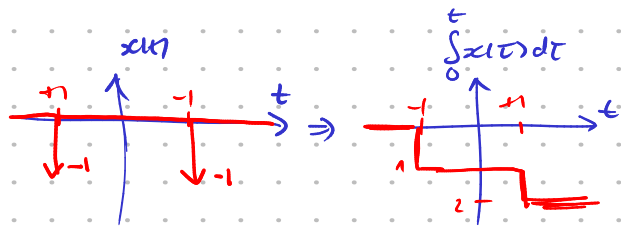
(r) $x(t) = \sum_{k=-\infty}^n \delta(t - kT)$,

где су $u(t)$ и $\delta(t)$ јединична одскачна функција и Дираков импулс редом.

$\frac{d}{dt} u(t) = \delta(t)$

(b) $x(t) = \cos \pi t [\delta(t+1) + \delta(t-1)] = \underbrace{\cos \pi t}_{t=-1, \cos(-\pi)=-1} \cdot \delta(t+1) + \underbrace{\cos \pi t}_{t=1, \cos(\pi)=-1} \cdot \delta(t-1)$
 $\cos \pi(-1) \cdot \delta(t+1) = \cos \pi(-1) \cdot \delta(t+1)$

(r) $x(t) = \sum_{k=-\infty}^{\infty} \delta(t - kT)$ $t \in \mathbb{Q}, \pm T, \pm 2T, \dots$
 $x(t) = \text{comb}_T(t)$
 $x(t) = \text{III}_T(t)$

2. Одредити парну и непарну компоненту континуалних сигнала $x = x(t)$ за:

(a) $x(t) = e^{kt}$;

(b) $x(t) = e^{j\omega_0 t}$;

(B) $x(t) = \sin(\omega_0 t + \frac{\pi}{3})$

где су k и ω_0 , познате реалне константе.

$x(t) = x_e(t) + x_o(t)$
 $x(-t) = x_e(-t) + x_o(-t)$
 $\Rightarrow x(-t) = x_e(t) - x_o(t)$
 $x_e(t) = x_e(-t)$
 $x_o(t) = -x_o(-t)$

* + * $\Rightarrow x(t) + x(-t) = 2x_e(t) \Rightarrow$

* - * $\Rightarrow x(t) - x(-t) = 2x_o(t) \Rightarrow$

$x_e = \frac{x(t) + x(-t)}{2}$ $x_e = Ev\{x(t)\}$
 $x_o = \frac{x(t) - x(-t)}{2}$ $x_o = Od\{x(t)\}$

(a) $x(t) = e^{kt} \Rightarrow Ev\{e^{kt}\} = \frac{e^{kt} + e^{-kt}}{2} = \cosh(kt)$; $Od\{e^{kt}\} = \frac{e^{kt} - e^{-kt}}{2} = \sinh(kt)$

(b) $x(t) = e^{j\omega_0 t} \Rightarrow Ev\{e^{j\omega_0 t}\} = \frac{e^{j\omega_0 t} + e^{-j\omega_0 t}}{2} = \cos(\omega_0 t)$; $Od\{e^{j\omega_0 t}\} = \frac{e^{j\omega_0 t} - e^{-j\omega_0 t}}{2} = j \sin(\omega_0 t)$

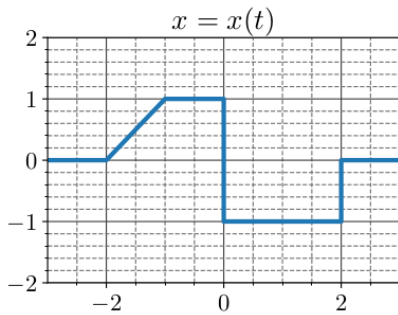
$Ev\{e^{j\omega_0 t}\} = \cos \omega_0 t$ (5)
 $Od\{e^{j\omega_0 t}\} = \frac{e^{j\omega_0 t} - e^{-j\omega_0 t}}{2} = j \sin \omega_0 t$ (6)

(B) $x(t) = \sin(\omega_0 t + \frac{\pi}{3}) = \underbrace{\sin(\omega_0 t)}_{H.n.} \underbrace{\cos \frac{\pi}{3}}_{1/2} + \underbrace{\cos(\omega_0 t)}_h \underbrace{\sin \frac{\pi}{3}}_{\sqrt{3}/2}$

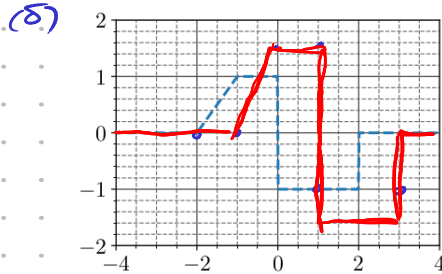
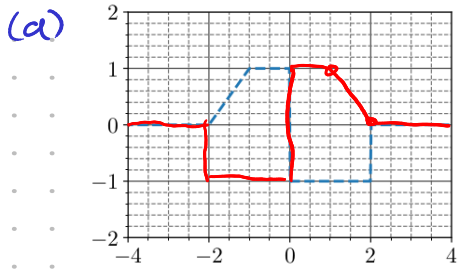
$Ev\{x\} = \frac{\sqrt{3}}{2} \cos(\omega_0 t)$ (6)

$Od\{x\} = \frac{1}{2} \sin(\omega_0 t)$

3. Сигнал $x(t)$ дат је на слици. Нацртати следеће сигнале:

- (a) $y = x(-t)$,
- (б) $y = \frac{3}{2}x(t-1)$,
- (в) $y = x(1-2t)$,
- (г) $y = \text{Od}\{x(t)\}$,
- (д) $y = \text{Ev}\{x(t)\}$,
- (ђ) $y(t) = x(1-t)u(t)$.

(b) $y = x(1-2t)$

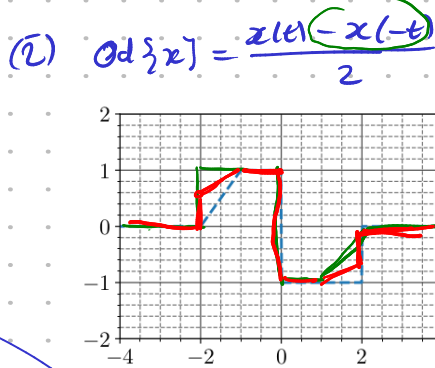
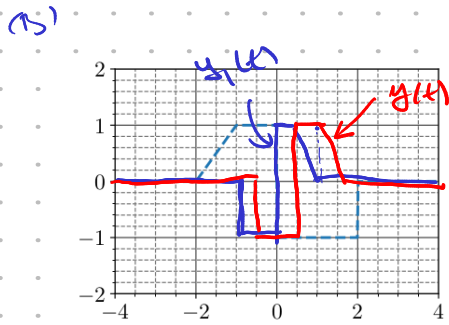
$y_1 = x(kt)$ ←

$y_2 = y_1(m+t)$ ←

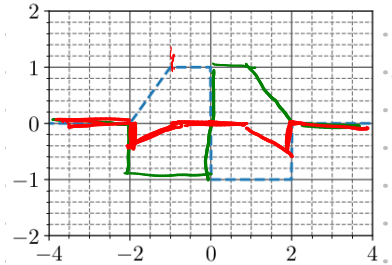
$y_2 = x(k(m+t))$

$= x(km + kt)$ $k = -2$ / $km = 1$

$m = -\frac{1}{2}$

(г) $\text{Ev}\{x\} = \frac{x(t) + x(-t)}{2}$

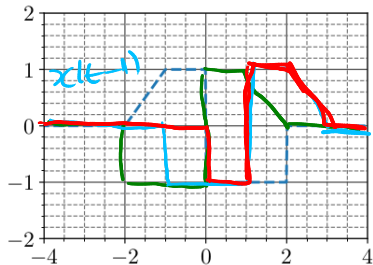
(ђ) $y = x(1-t) \cdot u(t)$

$x(1-t)$

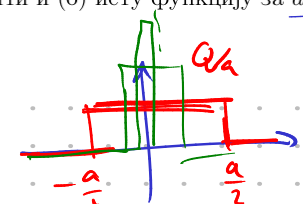
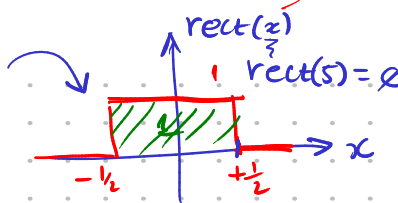
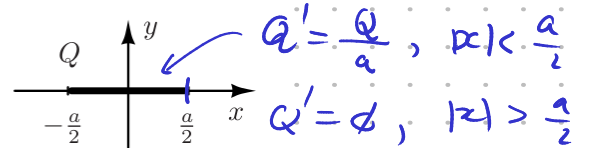
$y_1 = x(kt)$ ←

$y_2 = x(m+t)$ ←

$\Rightarrow x(km + kt)$ $k = -1$ / $m = -1$

4. Танка нит дужине a хомогено наелектрисана укупним наелектрисањем Q постављена је дуж x -осе, као на слици. Аналитички описати (а) функцију подужне густине наелектрисања $Q'(x)$. Одредити и (б) исту функцију за $a \rightarrow 0$.

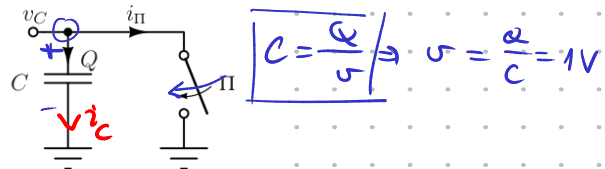

$Q'(x) = \frac{Q}{a} \text{rect}\left(\frac{x}{a}\right)$ (a)

$Q'(x) = Q \delta(x)$ (б)

$\int_{-a}^a Q' dx = Q$ $a \rightarrow 0$ $Q'(x \neq 0) = 0 \Rightarrow Q'(x) = Q \delta(x)$

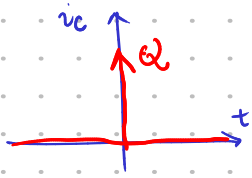
5. У колу са слике познато је $C = 1 \mu\text{F}$. Идеалан прекидач Π је отворен, а кондензатор је оптерећен количином наелектрисања $Q = 1 \mu\text{C}$. У тренутку $t_0 = 0$ затвара се прекидач. Одредити $v_C = v_C(t)$ и $i_{\Pi} = i_{\Pi}(t)$, за $-\infty < t < \infty$.

$v_C(t < 0) = 1\text{V}$ $v_C(t > 0) = 0$

$v_C(t) = V u(1-t)$; $Q = C \cdot v_C \Rightarrow \frac{dQ}{dt} = i_C = C \frac{dv_C}{dt}$ ($C = \text{const}$)

$i_C = C \frac{dv_C}{dt} = C V_0 \delta(-t) \cdot (-1) = -C V_0 \delta(t) \Rightarrow i_{\Pi} = +Q \delta(t)$

6.1 Утврдити да ли су следећи сигнали периодични и за оне који јесу израчунати основни период:

(a) $x(t) = \cos(3t) + \sin(5t)$;

(б) $x(t) = \cos(6t) + \sin(\pi t)$;

(в) $x(t) = \cos(6t) + \sin(8t) + e^{j2t}$.

$y = x_1(t) + x_2(t)$
 $\frac{1}{2}$ (under x_1) $\frac{1}{2}$ (under x_2)
 $\uparrow T_1$ $\uparrow T_2$
 $\sqrt{2}$ 1
 π 2
 $T_1 = 2\pi$ $T_2 = 3\pi$
 $NBS(2\pi, 3\pi) = 6\pi$
 $T_1 = 2$ $T_2 = 3$
 $T = NBS(T_1, T_2)$
 $NBS(2, 3) = 6$

(a) $x(t) = \cos(3t) + \sin(5t)$
 $\omega_1 = 3$ $\omega_2 = 5$
 $T_1 = \frac{2\pi}{3}$ $T_2 = \frac{2\pi}{5}$

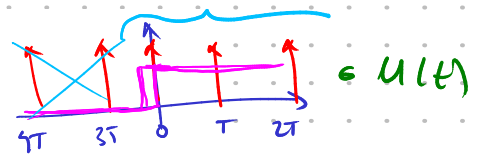
(б) $x(t) = \cos(6t) + \sin(\pi t)$
 $\omega_1 = 6$ $\omega_2 = \pi$
 $T_1 = \frac{2\pi}{6} = \frac{\pi}{3}$ $T_2 = \frac{2\pi}{\pi} = 2$
 T не постоји!

$T = NBS(\frac{2\pi}{3}, \frac{2\pi}{5}) = 2\pi NBS(\frac{1}{3}, \frac{1}{5})$
 $\Rightarrow T = 2\pi$ (a)

(в) $x(t) = \cos(6t) + \sin(8t) + e^{j2t}$
 $\omega_1 = 6$ $\omega_2 = 8$ $\omega_3 = 2$
 $T_1 = \frac{2\pi}{6}$ $T_2 = \frac{2\pi}{8}$ $T_3 = \frac{2\pi}{2}$
 $\frac{1}{2\pi} T = NBS(\frac{1}{6}, \frac{1}{8}, \frac{1}{2}) = \frac{1}{2} NBS(\frac{1}{3}, \frac{1}{4}, 1)$
 $\Rightarrow T = \pi$ (б)

7. Нека је дат континуалан сигнал

$x(t) = e^{\sigma t} \left(\sum_{k=-\infty}^{\infty} \delta(t - kT) \right) u(t + \epsilon)$ ($0 < \epsilon < T$)
 $\Downarrow$
 $u(t)$

$x(t) \delta(t) = x(0) \delta(t)$

Одредити (а) услов које треба да задовољава параметар $\sigma \in \mathbb{R}$ тако да интеграл $\int_{-\infty}^{\infty} x(t) dt$ конвергира, и у том случају (б) израчунати тај интеграл.

$I = \int_{t=-\epsilon}^{\infty} e^{\sigma t} \left(\sum_{k=0}^{\infty} \delta(t - kT) \right) dt = \sum_{k=0}^{\infty} \int_{-\epsilon}^{\infty} e^{\sigma t} \delta(t - kT) dt = \sum_{k=0}^{\infty} e^{\sigma kT} \int_{-\epsilon}^{\infty} \delta(t - kT) dt$
 $= \sum_{k=0}^{\infty} e^{\sigma kT} = \sum_{k=0}^{\infty} (e^{\sigma T})^k$
 $|e^{\sigma T}| < 1 \Rightarrow \sigma T < 0 \Rightarrow \sigma < 0$ (a)
 $\sum_{k=0}^n a^k = 1 + a + a^2 + \dots + a^n = S_n$
 $a + a^2 + a^3 + \dots + a^n + a^{n+1} = a S_n$
 $1 - a^{n+1} = S_n(1 - a) \Rightarrow S_n = \frac{1 - a^{n+1}}{1 - a}$
 $|a| < 1 \Rightarrow a^{n+1} \rightarrow 0$
 $S_n \rightarrow \frac{1}{1 - a}$
 $I = \frac{1}{1 - e^{\sigma T}}$ (б)

8. Познато је да су енергије сигнала $x = x(t)$ и $y = y(t)$, W_x и W_y редом, коначне. Одредити (а) услов, који треба да задовољавају сигнали x и y , под којим је снага сигнала $z = x(t) + y(t)$ једнака $W_z = W_x + W_y$. На основу резултата из претходне тачке (б) доказати једнакост:

$$W\{x\} = W\{Ev\{x\}\} + W\{Od\{x\}\},$$

где $W\{x\}$ означава енергију сигнала x .

$$W_z = \int_{-\infty}^{\infty} z^2 dt = \int_{-\infty}^{\infty} (x+y)^2 dt = \int_{-\infty}^{\infty} x^2 dt + \int_{-\infty}^{\infty} y^2 dt + 2 \int_{-\infty}^{\infty} xy dt$$

W_x W_y

$$\int_{-\infty}^{\infty} xy dt = 0 \quad (a)$$

(б)

$$\int_{-\infty}^{\infty} Ev\{x\} \cdot Od\{x\} dt = 0$$

$+0.$

9. Извести израз за снагу сигнала:

$$x(t) = a_0 + a_1 \cos(\omega_0 t) + a_2 \cos(2\omega_0 t) + \dots + a_n \cos(n\omega_0 t), \quad (n \in \mathbb{N})$$

где су $a_1, a_2, \dots, a_n$ познате реалне константе.

$$t = 0 \div T \Rightarrow \omega_0 t = \phi \div 2\pi$$

$$P = \frac{1}{T} \int_T x^2 dt$$

$$x(\phi) = a_0 + a_1 \cos(\phi) + a_2 \cos(2\phi) + \dots + a_n \cos(n\phi); \quad \phi = 0 \div 2\pi$$

$$P = \frac{1}{2\pi} \int_0^{2\pi} x^2(\phi) d\phi = \frac{1}{2\pi} \int_0^{2\pi} (a_0^2 + a_1^2 \cos^2(\phi) + a_2^2 \cos^2(2\phi) + \dots$$

$$+ a_0 a_1 \cos(\phi) + a_0 a_2 \cos(2\phi) + \dots + a_1 a_2 \cos(\phi) \cos(2\phi) + \dots + a_1 a_n \cos(\phi) \cos(n\phi) + \dots) d\phi$$

$$\int_0^{2\pi} \cos(nx) \cos(mx) dx = \begin{cases} 0, & m \neq n \\ \pi, & m = n \end{cases}$$

$$\int_0^{2\pi} \cos^2(nx) dx = \pi$$

$$P = \frac{1}{2\pi} (a_0^2 \cdot 2\pi + a_1^2 \pi + a_2^2 \pi + \dots + a_n^2 \pi)$$

$$\Rightarrow P = a_0^2 + \frac{a_1^2 + a_2^2 + \dots + a_n^2}{2} = a_0^2 + \left(\frac{a_1}{\sqrt{2}}\right)^2 + \left(\frac{a_2}{\sqrt{2}}\right)^2 + \dots + \left(\frac{a_n}{\sqrt{2}}\right)^2$$

10. Полазећи од дефиниција парне и непарне функције извести услов за парност сигнала

$$y(t) = x_1(t) \cdot x_2(t) \cdot x_3(t) \cdot \dots \cdot x_n(t) = \prod_{k=1}^n x_k(t),$$

$x_1, x_2, \dots, x_k$ НЕПАРНЕ
 $x_{k+1}, \dots, x_n \rightarrow$ ПАРНЕ

где је сваки од сигнала $x_k(t)$ за $k \in \{1, 2, \dots, n\}$ или паран или непаран.

$$y(-t) = x_1(-t) \cdot x_2(-t) \cdot \dots \cdot x_n(-t)$$

$$= (-1)^k x_1(t) \cdot x_2(t) \cdot \dots \cdot x_k(t) \cdot x_{k+1}(t) \cdot \dots \cdot x_n(t) = (-1)^k y(t)$$

$k \bmod 2 = 0 \Rightarrow y$ ПАРНА

else $\Rightarrow y$ НЕПАРНА